

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **E.C.**,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 12 grudnia 2024 r.,
wniosku SSN X. Y. o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy,
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. i art. 42 § 1 i 4 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego X. Y. od udziału w
rozpoznaniu sprawy II KO 148/24.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego w sprawie E.C. o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie wpłynął wniosek Sądu Okręgowego w Radomiu w trybie art. 37 k.p.k., zawarty w postanowieniu z dnia 10 października 2024 r., II Ko 42/24. Sprawa zainicjowana tym wnioskiem została zarejestrowana pod sygn. akt II KO 148/24 i przydzielona do rozpoznania SSN X. Y.

Pismem z dnia 20 listopada 2024 r. SSN X. Y. złożył wniosek o wyłączenie go od udziału w rozpoznaniu sprawy II KO 148/24. Uzasadnił go tym, że wniosek o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie E.C. wniosła adw. B.Ś. działająca z substytucji adw. J.D., który reprezentuje Sędziego X. Y. w postępowaniu o pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej, zarejestrowanej w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

pod sygn. akt I DI 20/21. Wnioskodawca podkreślił, że zdaje sobie sprawę, że postępowanie prowadzone w trybie art. 37 k.p.k. jest postępowaniem incydentalnym, tym niemniej rozstrzygnięcie zarówno pozytywne, jak i negatywne w zakresie sądu właściwego do rozpoznania sprawy może mieć istotne znaczenie dla interesów prawnych stron postępowania, w tym zwłaszcza wnioskodawcy dochodzącego od Skarby Państwa roszczeń o charakterze odszkodowania i zadośćuczynienia. W tej sytuacji, skoro działanie procesowe reprezentanta procesowego Sędziego X. Y., tj. adw. J.D. w tej sprawie jest nadal możliwe, gdyż udzielił on adwokatowi sporządzającemu wniosek jedynie substytucji procesowej, to procedowanie przez SSN X. Y. w tej sprawie mogłoby zrodzić w odczuciu społecznym, a więc w wymiarze obiektywnym, wątpliwości co do zachowania obiektywizmu i niezawisłości przy rozpoznawaniu tej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się zasadny.

Sędzia podlega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Dla oceny tego, czy wątpliwości co do bezstronności sędziego w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. są zasadne, konsekwentnie w orzecznictwie nakazuje się przeprowadzenie testu przeciętnego obserwatora. Ma on polegać na przyjęciu, że przyczyna podana we wniosku o wyłączenie sędziego jest uzasadniona, jeżeli jest ona w stanie wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego u nieuprzedzonego w jakimkolwiek kierunku przedstawiciela społeczeństwa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2009 r., IV KK 380/08; z dnia 8 lutego 2011 r., V KK 227/10).

Występując z wnioskiem o wyłączenia od udziału w tej sprawie, SSN X. Y. przekonująco uzasadnił swoje żądanie. Za uwzględnieniem tego wniosku przemawia to, że SSN X. Y. miałby rozstrzygać w sprawie, w której reprezentantem jednej ze stron procesowych jest adwokat, który reprezentował go w postępowaniu o pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej. W takim wypadku w odbiorze zewnętrznym możliwe jest pojawienie się uzasadnionego przypuszczenia, że

pomiędzy sędzią a reprezentującym go adwokatem zaistniały relacje współpracy i sympatii, które podają w wątpliwość zdolność sędziego do bezstronnego orzekania w sprawie, w której ten adwokat występuje.

Powyższej konstatacji nie zmienia fakt, że niniejsza sprawa dotyczy wniosku Sądu Okręgowego w Radomiu o przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k., a więc jest wyłącznie postępowaniem wpadkowym, a nie orzekaniem w głównym nurcie procesu, czy też co do zasadności nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Należy przyznać rację argumentacji Sędziego wnioskodawcy, że rozstrzygnięcie w tej sprawie, tj. rozpoznanie wniosku w trybie art. 37 k.p.k., może mieć istotne znaczenie dla stron postępowania dotyczącego odpowiedzialności Skarbu Państwa w formie odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie, zwłaszcza z punktu widzenia możliwości korzystania przez nie z uprawnień procesowych (w tym do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy).

Jedynie na marginesie wypada dostrzec, że z uwagi na stosunek pełnomocnictwa pomiędzy adw. J.D. a SSN X. Y., Sędzia wnioskodawca był już wyłączany od udziału w sprawach, w których występował jego pełnomocnik w postępowaniu o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2021 r., V KO 41/21).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

r.g.